

بپرداخت غرامت بزندان رقتم تو گوئی مرا بکشتار گاه می برند.

اما وقتی چند روزی در آن محیط مانده و دانستم غیر از راهی که تا کنون منحصر برای زندگی فرض کرده بودم هزاران راه هست که زندگی محدود و فقیر را بکلی تبدیل باسایش غیر محدود و تجمل و غنای کند بی اختیار و بلکه با آغوش باز همکاری استادان را در زندان قبول کردم.

در آمار جزائی کشور خودمان نیز این تأثیرات مختلف کاملاً و بطور احساس مشهود است: جوانی بیست ساله که در عنفوان جوانی جامه صبرش لبریز است در شهر کوچکی بعمل منافی عفت پرداخت و گرفتار آمد.

شرح و چگونگی قضیه در اینجا باعث تصدیع است لکن همینقدر توضیح میشود انجام این گناه غفلتاً پیش آمد کرد. مقنضی موجود بود و مانع مفقود. جوان مزبور که از خانواده نسبتاً محترم و افتاده بود بداد گاه کشیده شد و بیش ماه حبس محکوم گردید لکن در خلال این ایام وحشت زدگی و بهت در این شخص بقدری حکمفرما بود که تمام آشنایان و دوستان او احتمال دیوانگی وی را داده بودند.

بفاصله خیلی کمی آن شهر را ترك گفت خانواده

او هم تاب رسوائی نیاوردند و فکر پسر را پسندیدند پدر دهقانی پیشه خود نمود و دست عیال و اطفال خویش را گرفته زندگی نوینی را در یکی از دهات پیش گرفت تا مگر غصه ننگ پسر از پیش چشمش دور شود.

پسر که از دیدار بزرگ فامیل شرم داشت از آن شهرستان کوچ نمود و اکنون متواری است.

آن زن که طرف گناه بود و باز بنوبه خود خانه و زندگی داشت آشیانه اش را ترك نمود و در تمام مراحل باز جوئی جوابش گریه بود بر خلاف گنهکار دیگری در نظر است که از سن ۱۶ سالگی بگناه سرقت يك چاقو از جیب رفیقش تعقیب و از آن تاریخ تا سن چهل و هفت سالگی وقتی حساب دوره آزادیش را نمودیم به ۱۶ ماه و نیم نرسید و اکنون هم وقتی در محضر دادگاه حاضر میشود نگاهش تند و تیز سر و گردنش بلند و جوابهایش محکم و تند است وقتی حبس با اعمال شاقه و اقامت اجباری در نقطه را باو اعلام میکنند مثل این است که باو میگویند مسکن خود را از جنوب شهر بسمت شرق باید تغییر دهی.

کمترین خمی بر ابروان پهن و کلفتش مشاهده نمیگرد و فقط برای جلب شفقت هیئت دادگاه بزرگترین شاهکارش سکوت محض است. دکتر ع. اخوی

اتباع خارجه

شوند و از بعض دیگر نمیتوانند چطور ممکن است این دورا از هم دیگر تفکیک نمود و تشخیص داد؟ برای تشخیص آنچه از حقوق مدنی که برای اتباع خارجه قابل استفاده میباشد دانشمندان این حقوق را بشرح زیر به قسم منقسم نموده اند:

در عالم متمدن کسی که در خارج از کشور خود زندگی میکند از حقوق مدنی در همان کشور بهره مند میگردد ولی نه باندازه که خود اهالی کشور میتوانند از حقوق نامبرده متمتع شوند پس صورتی که اتباع خارجه از بعض از حقوق مدنی میتوانند بهره مند

بود. در ولایات متحده آمریکا نیز قوانینی وضع شده که بموجب آن بعضی از اشخاص مانند مبتلایان به پاره امراض و دارندگان زوجات متعدد و غیره نمیتوانند در کشور نامبرده اقامت نمایند.

بعضی از کشورها از لحاظ رعایت مصالح اقتصادی پاره حرف و صنایع را باتباع خود تخصیص داده اتباع خارجه را از اشتغال بآن منع مینمایند.

بموجب فرمان ۲ فوریه ۱۹۳۹ اتباع خارجه بدون تحصیل شناسنامه بازرگانی نمیتوانند در کشور فرانسه بشغل تجارت اشتغال ورزند پس از تقدیم درخواست و انجام تشریفات مقرر از طرف وزارت کشور و حصول موافقت وزارتخانه های ذینفع استان داری که درخواست کننده میخواهد در حوزه مأموریت او بازرگانی کند شناسنامه را باو میدهد.

در شناسنامه نام و نشانی دارنده و نوع بازرگانی و محل اشتغال او و حقوق و وظائفی که دارد قید میشود اتباع خارجه نمیتوانند نوع بازرگانی و همچنین محل را که برای اشتغال ایشان معین شده تغییر دهند.

گاهی اتفاق میافتد که شخص تابع خارجی پس از انجام شروط مقرر و تحصیل اجازه اقامت در اثر مقتضیاتی که ابدأ بااراده و عمل او ارتباطی هم ندارد از استفاده از حقوق مدنی محروم میشود چنانچه در سال ۱۹۳۶ در یکی از کشورهای اروپا در نتیجه اعطای اجازه اقامت برای یکی از اتباع خارجه که ذکر اسم او مورد احتیاج نیست وضعیت خاصی برای دولت اجازه دهنده تولید گردید موقع تعطیل پارلمان (Storting) (۱) بود رئیس کشور نامبرده بر حسب دستور ماده ۱۷ قانون اساسی بمناسبت تعطیل پارلمان مقرراتی صادر و اعلام نمود که خلاصه يك قسمت از آن بشرح زیر میباشد:

« در صورتیکه اقامت یکی از اتباع خارجه در

۱ - حقوق عمومی و مراد از آن در این مورد حقوقی است که شخص در مقابل هیئت جامعه دارا می باشد مانند حق حیات و حق تحصیل ضروریات زندگی و حق نقل و انتقال و حق آزادی فکر و قلم و امثال و نظایر اینها.

۲ - حقوق خصوصی و مقصود از آن در این مبحث حقوقی است که ممکن است شخص در مقابل اشخاص دیگر داشته باشد مثل حقوق خانوادگی، حق مالکیت و حق تصرف و حقوق ناشیه از معاملات و حق نظم و امثال و نظایر اینها.

۳ - حقوق سیاسی و آن حقوقی است که بوسیله آن شخص میتواند در ترتیب تأسیس حکومت بنحوی از انحاء شرکت و دخالت نماید.

حقوق عمومی

در عصر حاضر تقریباً در تمام کشورهای دنیای متمدن اتباع خارجه میتوانند از حقوق عمومی بمعنی فوق الذکر بهره مند شوند ولی غالب دول از لحاظ رعایت مصالح اقتصادی یا امنیت عمومی کشور قیود و شرایطی برای اقامت و کار کردن اتباع خارجه در نظر میگیرند چنانچه قانون راجع ب ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران برای ورود و اقامت ایشان در کشور شرایطی مقرر کرده و بمراجع صلاحیت دار اجازه میدهد متخلفین را از خاک ایران اخراج کنند.

بموجب فرمان ۱۲ نوامبر ۱۹۳۸ اتباع خارجه که پس از تعیین اقامتگاه در کشور فرانسه از حقوق مدنی آنجا میتوانند بهره مند شوند نمیتوانند از حقوق نامبرده استفاده نمایند مگر در صورتیکه از طرف مراجع صلاحیتدار اداری با اقامت در کشور مذکور در مدت زاید ب یکسال مجاز باشند اجازه اقامت برای مدت یکسال یا کمتر اگر چه تجدید هم شده باشد - برای استفاده از حقوق مدنی در فرانسه منشأ اثر نخواهد

[۱] بعضیها حرف h بکنه علاوه کرده Storting بنویسند

کشور ۰۰۰ مخالف مصالح دولت تشخیص شود و شخص نامبرده نخواهد یا نتواند از کشور خارج گردد وزیر دادگستری میتواند برای جلوگیری از ارتباط و اختلاط او با اشخاص تصمیم لازم اتخاذ و اجرا نماید.

حقوق خصوصی

در بعضی از قوانین خارجه در این خصوص بین اتباع داخله و خارجه فرقی مشاهده میشود مثلاً بموجب قانون اورا کوئی در صورتیکه مدیون معسر باشد اتباع داخله برای اخذ طلب خود حق اولویت و تقدم با اتباع خارجه دارند بموجب قانون آئین دادرسی مدنی ایران اتباع خارجه خواه مدعی اصلی باشند و یا بعنوان شخص ثالث وارد دعوی گردند جز در موارد استثنائی باید در صورت درخواست طرف برای تأدیة خسارتی که از بابت هزینه دادرسی و حق الوکاله ممکن است بآن محکوم گردند تأمین دهند بموجب ماده ۱۶ قانون مدنی بلژیک هر گاه یکی از اتباع خارجه بطرفیت اتباع کشور نامبرده اقامه دعوی کند.

برای جبران خسارت احتمالی بابت ضرر و زیان

حقوق سیاسی

قوانین کشورهای متمدن اتباع خارجه را از مداخله با امور سیاسی یعنی از دخالت با امور مربوطه بطرز تأسیس حکومت بکلی منع مینمایند و علت آن بقدری واضح است که احتیاجی بتوضیح و استدلال یا ذکر مثال باقی نیست.

وحدت

نمایش بوسیله رسم (آمار ترسیم)

چنانکه گفته شد مطالعه و مقایسه جداول عددی مشکل و در حله اول چشم به تمایلات و تغییرات آماری پی نمیبرد. برای رفع این اشکال امروزه اغلب بنمایش بوسیله رسم متوسل شده و طرق چندی برای این نمایش می توان شمرد که عمده آنها بقرار ذیل است:

ترسیم بوسیله صور هندسی.

ترسیم بوسیله نقشه جغرافیائی.

تصویر بوسیله احجام.

امروزه اغلب نمایشات آماری بوسیله صور هندسی انجام میگردد و طرق دوم و سوم بواسطه اشکالاتیکه دارا می باشد کمتر معمول است زیرا شرط اولیه آمار ترسیم وضوح و روشنی آنست و حتی الامکان باید از درهم نمودن و اشکال ترسیمات پرهیز نمود.

چون ترسیم بوسیله صور هندسی را مفصل شرح خواهیم داد باینجهت قبل از شروع بآن لازم است مختصراً از آمار ترسیم بوسیله نقشه و تصویر بوسیله